

KONSERNIOHJE

VOIMAANTULO 8.10.2018

	Päätöspäivä
Kaupunginvaltuusto	3.9.2018 § 63

Sisällysluettelo

		Sivu
1	Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	3
2	Soveltamisala	3
3	Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen.....	3
4	Konserniohjeen sitovuus.....	4
5	Konserniohjaus ja -johtaminen.....	4
	Kaupunginvaltuusto.....	4
	Kaupunginhallitus.....	4
	Kaupunginjohtaja.....	4
	Talousjohtaja.....	5
	Muu vastuhenkilö.....	5
	Yhtiökokoushenkilö.....	5
6	Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu.....	6
7	Luottamushenkilöiden tietojensaantioikeus.....	7
8	Sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinta.....	7
9	Kuntakonsernin tarkastus.....	8
	Tilintarkastus.....	8
	Tarkastuslautakunta.....	8
	Sisäinen tarkastus.....	8
10	Tytäryhteisön neuvotteluvelvoitteet ja ennakkolupamenettely..	9
11	Asiakirjojen arkistointi.....	10
12	Henkilöstöpolitiikka.....	10
13	Kokouspalkkiot, muut palkkiot ja matkat.....	10
14	Palvelujen ostaminen, hankinnat ja sisäiset palvelut.....	10
15	Konsernia koskevista asioista tiedottaminen.....	11
16	Konserniraportointi.....	11
17	Nimeäminen tytäryhteisöjen hallitukseen.....	12
18	Konserniohjeen voimaantulo ja velvoittavuus.....	12

LIITTEET

Nro 1; Hyvä hallinto- ja johtamistapa Savonlinnan kaupunkikonsernissa

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Konserniohjeen tarkoituksena on

- a) Tukea kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan ohjata yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla
- b) Varmistaa konsernin kokonaisedun, valtuuston tytäryhteisöille asettamien omistajapoliittisen linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen osakeyhtiölain ja kuntalain edellyttämällä tavalla.
- c) Määritellä, miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

Konserniohjeen tavoitteena on kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen, kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantaminen ja tiedonkulun tehostaminen.

2. Soveltamisala

Konserniohje koskee Savonlinnan kaupunkia ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kaupungin osakkuusyhteisöissä konserniohjeen periaatteita noudatetaan soveltuvin osin.

Tytäryhteisöksi katsotaan osakeyhtiö, säätiö, tai muu sellainen yhteisö, jossa kaupungilla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Kaupunki tytäryhteisöineen muodostaa kaupunkikonsernin.

Savonlinnan kaupungin osakkuusyhteisöillä tarkoitetaan kirjanpitolain 7 ja 8 §:ien tarkoittamia omistusyhteisöjä (osakeyhtiöitä ja kuntayhtymiä), joissa kaupunkikonsernilla on vähintään viidesosa ja enintään puolet yhteisön osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä.

3. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy Savonlinnan kaupunginvaltuusto.

Konserniohje liitteineen käsitellään ja hyväksytään kaupungin tytäryhtiöiden yhtiökokouksessa ja hallituksessa sekä kaupungin määräysvallassa olevien kuntayhtymien ja säätiöiden vastaavissa toimielimissä, jonka päätöksellä yhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen.

Kaupungin tytäryhteisön, jonka toimii alakonsernin emoyhtiönä, tulee huolehtia siitä, että konserniohjetta liitteineen sovelletaan myös sen tytäryhteisössä, ellei osakassopimuksista muuta johdu.

4. Konserniohjeen sitovuus

Konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, säännöistä, perus- tai osakassopimuksista muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kaupunki ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet.

Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta viipymättä kirjallisesti konsernihallinnon vastuulliselle viranhaltijalle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta. Konserniohjeen noudattamatta jättäminen voi kuitenkin johtaa vahingonkorvausvastuuseen, mikäli sen noudattamatta jättämisen seurauksena on merkittävää haittaa tai vahinkoa tytäryhteisölle tai omistajalle.

5. Konserniohjaus ja -johtaminen

Konsernijohto

Konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja, talousjohtaja sekä konsernivastaaviksi määrätyt viranhaltijat.

Kaupunginvaltuusto

- päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista taloussuunnitelmassa
- hyväksyy konsernitilinpäätöksen
- hyväksyy konserniohjeen

Kaupunginhallitus

Toimivalta on määritelty kaupungin hallintosäännössä.

Kaupunginjohtaja

- vastaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin omistajaohjauksesta;

- päättää kiireellisissä tapauksissa toimintaohjeen antamisesta talousjohtajan tai konsernivastuuhenkilön esityksestä; ja
- nimeää kiireellisissä tapauksissa edustajat konserniyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin.
- käy neuvottelut talousjohtajan kanssa konserniyhtiöiden toimitusjohtajien ja hallituksen puheenjohtajien kanssa.

Talousjohtaja

- valvoo kaupunkikonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle;
- vastaa kaupunkikonsernin kehittämis- ja omistajaohjauspalveluista;
- valvoo kaupungin omistajaohjauksen toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle;
- vastaa tarvittavien toimintaohjeiden valmistelusta kaupunginhallituksen tai kaupunginjohtajan päätettäväksi;
- vastaa konsernivalvonnan järjestämisestä sekä konserniyhteisöjen valvonnasta
- antaa ohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja raportoi sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta kaupunginhallitukselle vuosittain huhtikuun loppuun mennessä;
- käy neuvottelut konserniyhteisöjen kanssa seuraavan vuoden tavoitteista vahvistetun talousarvion laadinta-aikataulun mukaisesti.
- valmistelee konserniyhteisöjen pääomarakenteen muuttamista ja konserniyhteisön käyttöomaisuuden luovuttamista koskevat asiat kaupunginhallituksen päätettäväksi, jos se voi merkittävästi vaikuttaa konserniyhteisön toimintaan.

Muu vastuuhenkilö

- vastaa kaupungin omistajaohjauksen toteutumisen valvonnasta, konserniyhteisön valvonnasta ja tarvittavien toimintaohjeiden valmistelusta kaupunginhallituksen tai kaupunginjohtajan päätettäväksi sellaisen konserniyhteisön osalta, jonka valvonta on annettu valtuuston päätöksellä muulle kuin talousjohtajalle.
- valmistelee konserniyhteisöjen pääomarakenteen muuttamista ja konserniyhteisön käyttöomaisuuden luovuttamista koskevat asiat kaupunginhallituksen päätettäväksi, jos se voi merkittävästi vaikuttaa konserniyhteisön toimintaan.

Yhtiökokousedustaja

- varmistaa tilintarkastusta koskevaan aineistoon nojautuen, että konserniyhteisön hallitus tai vastaava toimielin ja toimitusjohtaja ovat toimineet lain ja yhtiöjärjestyksen tai vastaavan säännön mukaisesti;
- valvoo, että konserniyhteisön toimielimet eivät ole toimineet kaupungin edun vastaisesti;
- tarvittaessa esittää yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä vastuuvapauden epäämistä ja ilmoittaa havaitsemistaan seikoista viipymättä konsernijohtolle;

- noudattaa saamansa toimintaohjetta päätettäessä yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä käsiteltävästä asiasta;
- myötävaikuttaa siihen, että ainakin yhdeksi konserniyhteisön tilintarkastajaksi valitaan yksi kaupungin tilintarkastajana toimiva henkilö;
- myötävaikuttaa siihen, että konserniyhteisön yhtiöjärjestykseen tai vastaavaan sääntöön sisällytetään määräys, että kaupunginjohtajalla, talousjohtajalla tai muulla vastuuhenkilöllä on oikeus olla läsnä konserniyhteisön hallituksen kokouksessa; ja
- myötävaikuttaa siihen, että Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa kaupungin kokonaan omistaman konserniyhteisön talous ja toiminta haluamassaan laajuudessa, ja että konserniyhteisö antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa niiden saannissa.

Konsernijohto järjestää konserniyhtiöihin ja yhteisöihin valituille hallintohenkilöille yhtenäisen koulutuksen, jossa tehtävien valta- ja vastuusuhteet selvitetään. Lisäksi konserniohjeen liitteenä on luettelo konserniyhteisöistä, joita tämä ohje koskee.

6. Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisölle toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisöjen hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Kunnan talousarviossa ja –suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kuntaan sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohtoon tarkemmin määrittelemällä tavalla.

Kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisöjen tulee antaa seurantaa varten kunnalle puolivuositain raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehitymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohtolle.

Kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikausien tulee olla kalenterivuosi ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätös-säännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitotapaa.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kunnalle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Konsernijohto tai muu konsernijohdon määrittelemä taho (esim. talousjohtaja antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta, tiedonannon määrärajoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

7. Luottamushenkilöiden tietojensaantioikeus

Kunnan luottamushenkilöillä on oikeus saada kunnan viranomaiselta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimeensa tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti asianomaisen yhtiölle hallitukselle/toimitusjohtajalle, joka päättää tietojen antamisesta ja informoivat asiasta kaupunginjohtajaa.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

8. Sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan järjestämisen kuuluu tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajan vastuulle.

Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhteisössä on määritelty sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja menettelyt osaksi johtamista ja päätöksentekoa ja että yhteisössä seurataan valvonnan toimivuutta. Tytäryhteisön toimitusjohtajan tai vastaavan on huolehdittava riittävän ja toimivan sisäisen valvonnan toteuttamisesta ja ylläpitämisestä sekä toimivuuden varmistamisesta.

Konsernijohdolle, osoitettuna sisäiselle tarkastajalle ja talousjohtajalle, toimitetaan vuosittain tammikuun loppuun mennessä kuluvaan vuoteen koskevat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelmat.

Tytäryhteisöjen hallitusten on huolehdittava siitä, että riskienhallinnan periaatteet on määritelty ja että yhteisön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan. Kokonaisvastuu tytäryhteisön riskienhallinnasta kuuluu yhteisön hallituksille. Tytäryhteisön sisäinen tarkastus ja tilintarkastaja arvioivat prosesseja, joilla organisaatiossa varmistetaan, että merkittävät riskit on ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti.

Tytäryhteisöjen tulee raportoida konsernijohdolle, osoitettuna sisäiselle tarkastajalle ja talousjohtajalle, merkittävistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä vuosittain joulukuun loppuun mennessä. Raportissa tulee selostaa hallituksen tietoon tulleet merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä periaatteet, joiden mukaan sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty.

Tämän lisäksi tytäryhteisön hallituksen on raportoitava viipymättä kaupunginjohtajalle ja talousjohtajalle, jos yhtiön toimintaan liittyvän merkittävän riskin realisoiduminen on todennäköistä.

9. Kuntakonsernin tarkastus

Ulkoinen tarkastus

Tilintarkastus

Tarkastuslautakunta valmisteleekin keskitetysti koko kaupunkikonsernin osalta tilintarkastuksen kilpailutuksen. Kaupunginhallitus nimeää tilintarkastajan yhtiökokouksessa ja säätiön vuosikokouksissa tehtävää päätöstä varten.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta voi kutsua kaupunkikonserniin kuuluvan tytäryhteisön ja kaupungin määräysvaltaan kuuluvan säätiön toimielimen jäsenen sekä niiden palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Lautakunnalla on oikeus saada tietoja tytäryhtiöiden ja kaupungin määräysvaltaan kuuluvien säätiöiden toiminnasta ja taloudesta sen arvioimiseksi, onko kaupunginvaltuuston asettamat tavoitteet saavutettu ja onko omistajapoliittisia linjauksia noudatettu.

Sisäinen tarkastus

Savonlinnan kaupungin sisäisen tarkastus arvioi ja konsultoi tarvittaessa niitä prosesseja, joilla yhteisössä varmistetaan, että sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty, merkittävät riskit ymmärretty ja että niitä hallitaan asianmukaisesti. Sisäisellä tarkastuksella on lisäksi oikeus tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa ja taloutta sekä saada tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot.

10. Tytäryhteisön neuvotteluelvoitteet ja ennakkolupamenettely

Tytäryhteisön tai alakonsernin on jo valmisteluvaiheessa haettava omistajan ennakkokäsitys tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Velvollisuus omistajan ennakkokäsityksen hankkimiseen on tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajalla tai toimitusjohtajalla. Jos tytäryhteisö kuuluu alakonserniin, velvollisuus ennakkokäsityksen hankkimiseen on alakonsernin emoyhteisön hallituksen puheenjohtajalla tai toimitusjohtajalla. Tytäryhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen puheenjohtajan velvollisuutena on valvoa, että ennakkokäsitys on haettu ja että se kirjataan pöytäkirjaan siinä kokouksessa, kun merkittävästä asiasta tehdään päätös hallituksen tai vastaavan toimielimen kokouksessa. Omistajan ennakkokäsitys haetaan konsernivastuuhenkilön kautta seuraavista asioista päätettäessä:

- tytäryhteisön perustaminen,
- yhteisön toiminta-ajatuksen muuttaminen,
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan,
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen,
- hallituksen yhtiökokoukselle tekemästä voitonjakoehdotuksesta
- sidotun oman pääoman tai vastaavan erän määrän muuttaminen,
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit, käsittäen myös kiinteistökaupat,
- yrityskaupat,
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti ole annettu yhtiön tehtäväksi,
- yhtiön toimialan ulkopuoliset, merkitykseltään vähäisestä poikkeavat investoinnit ja niiden rahoitus,
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen,
- kaikki lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen,
- johdannaisinstrumenttien käyttö
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhteisön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen tai vastaavan toimielimen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen,
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset,
- merkittävät henkilöstöpoliittiset ratkaisut,
- eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen, sekä
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

Omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen ei muuta tytäryhteisön johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta. Tytäryhteisön hallitus ja toimiva johto kantavat aina vastuun tekemistään päätöksistä ja yhteisön johtamisesta.

11. Asiakirjojen arkistointi

Tytär- ja osakkuusyhteisöjen on tehtävä päätös siitä, mihin pysyvästi säilytettävä asiakirja-aineisto sijoitetaan sen jälkeen, kun yhtiö tai yhteisö ei toiminnassaan enää niitä tarvitse. Mikäli asiakirjat päätetään sijoittaa kaupunginarkistoon, on noudatettava soveltuvin osin kaupunginarkiston ohjeita.

12. Henkilöstöpolitiikka

Konserniyhteisöt noudattavat toiminnassaan soveltuvin osin kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita ja henkilöstöhallinnon ohjeistusta. Etenkin harkinnanvaraisten työsuhde-etujen myöntämisessä konserniyhteisöt pyrkivät noudattamaan kaupungin käytäntöä. Tällaisia etuja ovat esimerkiksi harkinnanvaraiset palkkaedut ja harkinnanvarainen työvapaa sekä työntekijän oikeus henkilöstökoulutukseen, luontoissuorituksiin ja lisäeläke-etuihin.

Konserniyhteisön henkilöstön hankinnassa otetaan huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet.

Palkitsemiskäytännöissä pyritään noudattamaan kaupungin kanssa yhtenäisiä periaatteita ja niistä poiketaan vain erityisestä, perustellusta syystä.

Palkitsemiskäytäntöön tulee emon linjauspäätös hakea kaupungin henkilöstöpäälliköltä.

13. Kokouspalkkiot, muut palkkiot ja matkat

Konserniyhteisöjen toimielinten kokouspalkkioista päätettäessä noudatetaan pääsääntöisesti kaupungin palkkiosääntöä, ellei kaupunginhallitus anna tästä poikkeavaa toimintaohjetta yhtiökokousedustajille.

Toimitusjohtajalle maksettavasta palkasta/palkkiosta neuvotellaan kaupunginjohtajan kanssa ennen päätöksentekoa.

Konserniyhteisön hallituksen kotimaan ja ulkomaan matkoihin on oltava etukäteen kaupunginjohtajan lupa.

14. Palvelujen ostaminen, hankinnat ja sisäiset palvelut

Konserniyhteisöt noudattavat kulloinkin voimassa olevaa Savonlinnan kaupungin ja kaupunkikonsernin hankintaohjetta ja sen periaatteita. Hankintalain mukaan kunnan määräysvallassa oleva yhteisö voidaan katsoa hankintalain tarkoittamaksi hankintayksiköksi, jonka tulee kilpailuttaa omat hankintansa hankintalain mukaisesti. Edellytyksenä kunnan määräysvallan li-

säksi se, että yhtiö on perustettu tyydyttämään sellaisia yleisen edun mukaisia tarpeita, joilla ei ole teollista tai kaupallista luonnetta. Yhteisön toiminta voi alakohtaisesti olla siinä määrin kaupallista, ettei perustetta pitää yhtiötä hankintayksikkönä ole. Tällöin yhtiöllä ei ole myöskään velvollisuutta noudattaa hankintalakia omissa hankinnoissaan. Konserniyhteisöt selvittävät tukipalveluja (hallinto- ja atk-palvelut, monistus, koulutus, ruokapalvelut, tilapalvelut yms.) hankkiessaan kaupungin tarjoamien palvelujen käyttömahdollisuuden ja niiden kilpailukykyisyyden.

Kaupunkikonsernin kokonaisedun varmistamiseksi konserniyhteisöt selvittävät hankintayhteistyön edellytykset ennen hankintojen toteuttamista.

Muuten hankintoja tehdessään konserniyhteisöt pyrkivät konsernin kannalta edullisimpaan tulokseen.

15. Konsernia koskevista asioista tiedottaminen

Kaupungin on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen yhteisön tai säätiön toiminnasta silloin, kun se hoitaa kunnallista tehtävää. Yhteisön tai säätiön on annettava tiedotusta varten konsernihallinnon ohjeiden mukaiset tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön tai säätiön on arvioitavat, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhtiölle haittaa.

Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kaupungin yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupungin ja kaupunkikonsernin tiedotustoimintaa. Yhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja tai vastaava.

Konserniyhteisön on tiedotettava yhtiön asioista kaupunginjohtajalle ja talousjohtajalle ennen kuin niistä tiedotetaan julkisesti. Tiedotustilaisuuksista ja lehdistötiedotteista on sovittava kaupunginjohtajan kanssa etukäteen. Kaupunki tiedottaa konserniyhteisön pyynnöstä myös konserniyhteisön toiminnasta.

Konserniyhteisön viestinnällä tuetaan konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa ja siinä noudatetaan kaupungin viestinnän linjauksia.

16. Konserniraportointi

Kaupunkikonsernin tytäryhteisöjen tulee toimittaa konsernihallinnolle sen tarvitsemat tiedot annettujen ohjeiden ja aikataulujen mukaisesti. Tytäryhteisöjen tulee lähettää kaupunginjohtajalle ja konsernivastuuhenkilölle hallitusten kokousten esityslistat ja pöytäkirjat sekä tasekirjat annettujen ohjeiden mukaisesti.

17. Nimeäminen tytäryhteisön hallitukseen

Pääsääntöisesti tytäryhteisöjen päätöksentekoeleimiin valitaan 3 – 5 konserni-johdon ulkopuolisia henkilöitä, lukuun ottamatta kaupunginhallituksen jäseniä. Hallituksen jäsenillä tulee kokonaisuudessaan olla riittävä toimialan ja talouden asiantuntemus.

18. Konserniohjeen voimaantulo ja velvoittavuus

Tämä ohje tulee voimaan kaupunginvaltuuston hyväksymispäätöksen lainvoimaisuusajankohdasta ja on voimassa toistaiseksi.

LIITTEET

Nro 1; Hyvä hallinto- ja johtamistapa Savonlinnan kaupunkikonsernissa

LIITE 1; HYVÄ HALLINTO- JA JOHTAMISTAPA SAVONLINNAN KAUPUNKIKONSERNISSA

1. Johdanto

Hyvä hallinto- ja johtamistapa Savonlinnan kaupunkikonsernissa –ohjeen tavoitteena on tukea kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan johtaa ja ohjata yhtenäisillä ohjeilla ja toimintaperiaatteilla. Ohjeella yhtenäistään konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen johtamis- ja hallintokäytäntöjä ja siten varmistaa, että tytäryhteisössä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, tulostietojen oikeellisuus sekä omaisuutta hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, tehokkaasti ja luotettavasti kaupunkikonsernin kokonaisuus turvaten.

Ohjetta sovelletaan kaupunkikonsernin tyttärien hallinnossa ja johtamisessa. Osakkuusyhteisöissä kaupungin edustajien tulee pyrkiä siihen, että hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevaa ohjetta noudatetaan soveltuvin osin. Ohje ei koske kuntayhtymien hallintoa ja johtamista.

2. Yhtiökokous

Sen lisäksi mitä osakeyhtiölaissa säädetään, Savonlinnan kaupunkikonsernin tytäryhteisöissä:

- yhteisön hallituksen yksiselitteinen päätösehdotus
- kokoukseen liittyvät asiakirjat
- hallituksen puheenjohtaja ja tai varapuheenjohtaja sekä toimitusjohtaja osallistuvat yhtiökokoukseen
- allekirjoitetusta yhtiökokouspöytäkirjasta tulee lähettää jäljennös kaupungin yhtiö – tai vuosikokousedustajalle ja kaupunginhallitukselle

3. Hallitus

Sen lisäksi mitä osakeyhtiölaissa säädetään, Savonlinnan kaupunkikonsernin tytäryhteisöiden hallituksia koskevat alla mainitut kohdat:

Hallituksen tehtävänä on edistää yhteisön ja osakkeenomistajien sekä kaupunkikonsernin kokonaisuutta. Kaupungin edustajien tulee huolehtia siitä, että kaikkien osakkeenomistajien edut tulevat tasapuolisesti huomioon otettua.

- hyväksyy yhteisön strategian ja valvoo sen toteutumista (pohjana Savonlinnan kaupunkistrategia)
- hyväksyy sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja seuraa niiden toteutumista

Hallituksen puheenjohtajan tehtävät

Hallituksen puheenjohtajalla ei ole oikeutta tehdä yksin päätöstä hallituksen puolesta ellei hallitus on erikseen valtuuttanut puheenjohtajaa päättämään jostakin yksittäisestä asiasta.

Hallituksen puheenjohtajan tehtävänä on:

- huolehtia, että hallitus on toimintakykyinen ja päätösvaltainen

- varmistaa, että hallitus seuraa asetettujen tavoitteiden saavuttamista
- hyväksyä toimitusjohtajan edustus- yms. kulut ja lomat
- käy kehityskeskustelut toimitusjohtajan kanssa

Hallituksen ja sen puheenjohtajan tehtävät ovat strategisia. Hallituksen puheenjohtaja ei osallistu yhteisön operatiivisen toiminnan johtamiseen. Hallituksen puheenjohtajan laskut hyväksyy hallituksen varapuheenjohtaja tai toimitusjohtaja.

Hallituksen työskentely ja päätöksenteko

Puhelin- ja sähköpostikokoukset rinnastetaan tavanomaisiin kokouksiin ja niistä on laadittava pöytäkirja.

Toimitusjohtajalla, kaupunginjohtajalla ja konsernijohtajan nimeämällä konsernivastuukäyttäjällä on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää niissä puhevaltaa. Hallituksen jäsenten on säilytettävä saamiaan asiakirjoja ja muuta tietoa huolellisesti ja niin, ettei ulkopuolisilla ole pääsyä liikesalaisuudeksi katsottavaan tietoon.

Hallituksen toiminnan arviointi

Hallituksen on arvioitava vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan hallitustyöskentelyn kehittämiseksi. Arviointi toteutetaan sisäisenä itse arviointina. Arvioinnin keskeisistä tuloksista tulee raportoida kirjallisesti konsernijohtajalle.

Hallituksen jäsenten valinta

Kaupunkikonserniin kuuluvissa yhteisöissä, joissa kaupungilla on enemmistö, on hallituksen jäsen ehdokkaiden nimeämisessä ja valinnassa noudatettava naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettua lakia (609/1986).

Hallituksen tiedonsaanti

Yhteisön toiminnasta on hallitukselle annettava riittävät tiedot.

Hallituksen yksittäisen jäsenen on osoitettava mahdolliset tiedonsaantipyynnöt toimitusjohtajalle tai hallituksen puheenjohtajalle.

Uusi hallituksen jäsen tulee erikseen perehdyttää yhteisön toimintaan.

Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Hallituksen jäsenten on oltava yhteisöstä riippumattomia.

4. Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan asemasta määrätään osakeyhtiölaissa ja toimitusjohtajasopimuksessa.

5. Valvonnan järjestäminen ja riskien hallinta

Raportointi

Yhtiön hallituksen on huolehdittava, että yhtiössä on säännöllinen raportointi tavoitteiden toteutumisesta ja toiminnasta, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Määräykset konserniohjeessa

Tytäryhteisön konsernivastuuhenkilö

Kaupunginhallitus nimeää tytäryhteisöihin konsernivastuuhenkilön, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus yhteisön hallituksessa tai vastaavassa toimielimessä.

Konsernivastuuhenkilö toimii konsernijohdon ja tytäryhteisön välisenä yhteyshenkilönä ja valvoo valtuuston asettamien omistajapoliittisten linjauksien sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Lisäksi konsernivastuuhenkilö seuraa konserniohjauksen toimivuutta tytäryhteisössä ja raportoi tarvittaessa konsernijohdolle.

6. Konsernin sisäinen yhteistyö

Konsernihallinto järjestää tytäryhteisöjen toimitusjohtajille, hallituksen puheenjohtajille ja jäsenille sekä tarvittaessa muulle henkilöstölle tilaisuuksia, joilla pyritään edistämään konsernin sisäistä yhteistyötä ja parempien käytäntöjen omaksumista.

7. Tiedottaminen

Ohjeistus tiedottamisen osalta on annettu konserniohjeessa.

8. Lahjoman vastaiset periaatteet

Tytäryhteisön on noudatettava hyvää liiketapaa ja muun vieraanvaraisuuden tarjoamisen ja vastaanottamisen suhteen.

Tytäryhteisöt eivät anna taloudellista tukea poliittiseen toimintaan.

9. Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus

Tytäryhteisön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, konsernihallinnon edustaja tai kaupungin viranhaltija ei saa paljastaa ulkopuoliselle tytäryhteisön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa.

10. Vastuuvakuutukset

Tytäryhteisöillä on oltava riittävä vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, mikäli se on riskeiltä suojautumisen kannalta perusteltua.

*****